ZBIERKA ZÁKONOV
SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Ročník 1951

Vyhlásené: 27.12.1951 Časová verzia predpisu účinná od: 01.05.1952 do: 31.12.1960

Obsah tohto dokumentu má informatívny charakter.

105.

Zákon

zo dňa 20. decembra 1951

o správnych poplatkoch.

Národné shromaždenie Československej republiky usnieslo sa na tomto zákone:

Úvodné ustanovenia.

§ 1.

(1) Správne poplatky vyberajú národné výbory a iné orgány štátnej správy (ďalej len „správne orgány“).

(2) Správne poplatky sa nevyberajú za činnosť zariadení štátnej správy, štátnych ústavov a národných a komunálnych podnikov, i keď ide o výkon verejnej správy; minister financií môže však určiť výnimky.

§ 2.

Správne poplatky (ďalej len „poplatky“) majú sa upraviť jednotne a tak, aby ich vyberanie bolo hospodárne a aby sa ním napomáhalo ľudovodemokratickej štátnej správe pri plnení jej úloh.

§ 3.
Predmety a sadzby poplatkov.

(1) Predmety a sadzby poplatkov určí minister financií v sadzobníkoch, a to tak, aby sa za konanie pred tým istým správnym orgánom vybral zpravidla len jeden poplatok.

(2) Ministerstvo financií môže dočasne snížiť alebo zvýšiť sadzby poplatkov určené v sadzobníkoch (odsek 1), pokiaľ poplatky vyberajú zastupiteľské úrady alebo Úrad pre vynálezy a zlepšovacie námety.

§ 4.
Poplatník.

(1) Poplatok je povinný zaplatiť ten, kto dal podnet k úkonom, alebo, ak ide o úkony vykonané z úradnej povinnosti alebo v záujme účastníkov iného správneho konania alebo konania súdneho, ten, v záujme ktorého alebo vo veci ktorého boly úkony vykonané.

(2) Ak je niekoľko poplatníkov, sú povinní zaplatiť poplatok rukou spoločnou a nerozdielnou.

§ 5.
Spôsob vyrubenia, sročnosť a spôsob platenia.

(1) Spôsob vyrubenia, sročnosť a spôsob platenia poplatkov určí minister financií, ktorý môže tiež určiť platenie poplatkov bez vyrubenia a podmienky, za ktorých možno povoliť pozhovenie so zaplatením poplatku (lehotu) alebo splátky na poplatok.

(2) Ministerstvo financií môže určiť úpravu a cenové druhy kolkových známok alebo osobitných známok určených na platenie poplatkov a spôsob a podmienky ich vymeňovania. Ak pripúšťa osobitný predpis platenie verejných dávok kolkovými známkami alebo osobitnými známkami, použijú sa kolkové známky alebo osobitné známky vydané podľa tohto ustanovenia.

§ 6.
Mena.

(1) Minister financií určí, v akej mene sa vyrubujú a platia poplatky za úkony zastupiteľských úradov.

(2) Prepočítavanie československých korún na cudzie meny a naopak pri vyrubovaní a platení poplatkov upraví minister financií.

§ 7.
Následky nesplnenia poplatkovej povinnosti.

(1) Ak ustanoví vykonávací predpis (§ 5 ods. 1), že je poplatok sročný bez vyrubenia pri predložení podania, ktorým sa má konanie začať, a ak poplatník nezaplatí poplatok v tomto čase, vyzve ho správny orgán, aby tak urobil do 15 dní. Ak nevyhovie poplatník tejto výzve, podanie sa neprejedná, vynímajúc prípady, v ktorých treba podanie prejednať z dôvodu všeobecného záujmu alebo v ktorých poplatník zaplatí poplatok po uvedenej lehote a správny orgán uzná prejednanie podania za vhodné.

(2) Ak ustanoví vykonávací predpis, že je poplatok sročný pred vykonaním úkonu, a ak poplatník nezaplatí poplatok v určenej lehote, úkon sa nevykoná, vynímajúc prípady, v ktorých treba úkon vykonať z dôvodu všeobecného záujmu alebo v ktorých sa poplatníkovi povolí lehota na zaplatenie poplatku alebo splátky alebo v ktorých poplatník zaplatí poplatok po určenej lehote a správny orgán uzná vykonanie úkonu za vhodné.

§ 8.
Vecné ručenie a zádržné právo.

(1) Pre poplatky za úkony, ktoré sa týkajú hnuteľnej veci, viazne na tejto veci zákonné záložné právo, ak ju má správny orgán u seba. Záložné právo podľa tohto ustanovenia nepostihuje hnuteľné veci, ktoré podľa právneho predpisu nemôžu byť založené alebo sú vylúčené z exekúcie.

(2) Správny orgán môže u seba zadržať vec, na ktorej viazne zákonné záložné právo podľa odseku 1, aby zabezpečil poplatok.

(3) Dokiaľ má správny orgán záloh u seba, môže sa z neho uspokojiť pred každým iným veriteľom bez exekučného konania predajom na verejnej dražbe, a to i keď právo štátu vymáhať poplatok zaniklo premlčaním (§ 9).

(4) Ak vznikne pri vykonávaní poplatného úkonu poplatníkovi voči štátu peňažná pohľadávka, môže správny orgán vybrať nezaplatený poplatok pri splnení záväzku srážkou z vyplácanej peňažnej sumy.

§ 9.
Premlčanie.

(1) Právo štátu vyrubiť poplatok sa premlčí uplynutím troch rokov počítaných od začiatku kalendárneho roku, ktorý nasleduje po roku, v ktorom boly vykonané poplatné úkony alebo v ktorom nastaly iné skutočnosti rozhodné pre vyrubenie poplatku.

(2) Právo štátu vyrubiť dodatok na poplatku, ktorý bol nesprávne vyrubený nižšou sumou, sa premlčí uplynutím troch rokov počítaných od začiatku kalendárneho roku, ktorý nasleduje po roku, v ktorom bol vyrubený pôvodný poplatok.

(3) Právo štátu vymáhať vyrubený poplatok (jeho dodatok) sa premlčí uplynutím troch rokov počítaných od začiatku kalendárneho roku, ktorý nasleduje po roku, v ktorom bol poplatok (jeho dodatok) vyrubený.

(4) Ak vykoná správny orgán úkon na vyrubenie alebo na vymáhanie poplatku (jeho dodatku) a ak upovedomí o tom poplatníka, začína plynúť nová premlčacia lehota od začiatku kalendárneho roku, ktorý nasleduje po roku, v ktorom bol taký úkon vykonaný. Právo štátu vyrubiť a vymáhať poplatok premlčí sa však vždy najneskoršie uplynutím desiatich rokov počítaných od začiatku premlčacej lehoty podľa odseku 1.

§ 10.
Oslobodenie a iné úľavy.

(1) Poplatky neplatia národné výbory a iné orgány štátnej správy (ani zariadenia štátnej správy, štátne ústavy a štátne fondy), ďalej súdy a prokuratúry.

(2) Z osobitných dôvodov, najmä z dôvodu všeobecného záujmu, môže minister financií ustanoviť oslobodenie od všetkých alebo len od niektorých poplatkov aj pre iné orgány a osoby, než v odseku 1 uvedené, alebo pre skupiny osôb; ďalej môže minister financií určiť vecné oslobodenia pre určité úkony alebo iné úľavy. Z tých istých dôvodov a v tom istom rozsahu môže Ministerstvo financií ustanoviť dočasne oslobodenie od poplatkov alebo iné úľavy alebo urobiť vhodné opatrenia na zmiernenie tvrdostí.

(3) Správny orgán môže poplatky na žiadosť znížiť alebo odpustiť, ak je poplatníkom osoba, ktorá by nemohla poplatok zaplatiť bez ohrozenia potrebnej výživy vlastnej alebo výživy osôb, ktorým má podľa zákona poskytovať úhradu na osobné potreby. U príslušníkov cudzích štátov je podmienkou zníženia alebo odpustenia poplatku vzájomnosť. Podrobnosti upraví minister financií.

(4) Správny orgán môže zníženie alebo odpustenie poplatku vykonané podľa odseku 3 odvolať, ak sa dodatočne ukáže, že tu neboli podmienky pre zníženie alebo odpustenie poplatku alebo že tieto podmienky dodatočne zanikli, a ak nie je právo štátu vyrubiť poplatok ešte premlčané.

(5) Zastupiteľské úrady môžu poplatky nimi vyberané znížiť alebo odpustiť aj z dôvodu vzájomnosti alebo z dôvodu všeobecného záujmu.

§ 11.
Vrátenie poplatkov.

Minister financií určí, v ktorých prípadoch a za akých podmienok možno poplatky vrátiť.

§ 12.
Poplatky v konaní o vynálezoch.

Pre poplatky vyberané v konaní o vynálezoch môže minister financií určiť odchýlky od predchádzajúcich ustanovení.

§ 13.
Pôsobnosť.

(1) Vo veciach poplatkov je v prvej stolici kompetentný správny orgán vykonávajúci poplatné úkony.

(2) Poplatky, ktoré zastupiteľský úrad nemôže pre mimoriadne prekážky sám vyrubiť alebo vybrať, vyrubí alebo vyberie Ministerstvo zahraničných vecí. Poplatky, vyrubené zastupiteľskými úradmi poplatníkom zdržujúcim sa v Československej republike, vyberá Ministerstvo zahraničných vecí, ak ich nevybral zastupiteľský úrad srážkou podľa § 8 ods. 4.

§ 14.
Konanie.

(1) Proti vyrubeniu poplatkov platobným výmerom a proti rozhodnutiam vo veciach poplatkov možno u správneho orgánu, ktorý poplatok vyrubil alebo vydal rozhodnutie, pokiaľ ním nie je ústredný úrad, podať odvolanie do 15 dní odo dňa doručenia platobného výmeru alebo rozhodnutia. Proti rozhodnutiam o žiadostiach za povolenie pozhovenia so zaplatením poplatku alebo za povolenie splátok je odvolanie neprípustné. O odvolaní rozhoduje s konečnou platnosťou správny orgán bezprostredne nadriadený orgánu, ktorý poplatok vyrubil alebo vydal rozhodnutie. Odvolanie nemá odkladný účinok.

(2) Sumy poplatku, ktoré boli vyrubené platobným výmerom a neboli včas zaplatené, vymáhajú sa správnou alebo súdnou exekúciou; Ministerstvo financií určí, za akých podmienok možno od vymáhania poplatku upustiť a poplatok odpísať.

(3) Minister financií môže ustanoviť, že sa náhrada trov spojených s vykonaním poplatných úkonov popri poplatku nepožaduje.

(4) Pokiaľ nevyplýva z predchádzajúcich odsekov nič iné, platia pre konanie vo veciach poplatkov

a) pred miestnymi národnými výbormi na Slovensku primerane predpisy o konaní pred okresnými národnými výbormi;

b) pred ostatnými správnymi orgánmi predpisy o konaní pred týmito orgánmi.

§ 15.
Povinnosti zamestnancov a dohliadky.

(1) Zamestnanci vykonávajúci poplatné úkony sú povinní sa starať o to, aby poplatky boly správne a včas vyrubené a platené, poprípade včas zaplatené bez vyrubenia.

(2) Ministerstvo financií a podľa jeho smerníc orgány ním poverené sa presvedčujú dohliadkami u správnych orgánov, ktoré majú sídlo v tuzemsku, o spôsobe vykonávania tohto zákona a predpisov podľa neho vydaných. Orgán, u ktorého bola dohliadka vykonaná, je povinný urobiť potrebné opatrenia na odstránenie zistených závad.

§ 16.
Určenie poplatkov.

Poplatky sú príjmom štátnej pokladnice v rámci rozpočtu Ministerstva financií.

§ 17.
Vykonávacie predpisy.

(1) Sadzobníky a podrobnejšie predpisy podľa splnomocnenia tohto zákona vydá minister financií po dohode so zúčastnenými členmi vlády nariadením.

(2) Ministerstvo financií postupuje pri vydávaní všeobecných právnych predpisov a smerníc podľa splnomocnení tohto zákona, s výnimkou predpisov vydávaných podľa ustanovení § 5 ods. 2, po dohode s ústrednými úradmi, odboru pôsobnosti ktorých sa poplatky týkajú.

§ 18.
Prechodné ustanovenia.

(1) Poplatné úkony vykonané, poprípade dokončené za účinnosti tohto zákona v správnych konaniach, ktoré boly začaté pred začiatkom jeho účinnosti, spoplatnia sa podľa tohto zákona a predpisov podľa neho vydaných. Sumy zaplatené pred začiatkom účinnosti tohto zákona na verejné dávky akokoľvek nazvané, ktorým tieto úkony podliehaly podľa doterajších predpisov, započítajú sa na poplatky podľa tohto zákona; prípadné preplatky sa však nevracajú.

(2) Poplatky za patenty, udelené pred začiatkom účinnosti tohto zákona a platné ešte za jeho účinnosti, a podrobnosti s tým súvisiace upraví minister financií.

Záverečné ustanovenia.

§ 19.

(1) Zrušujú sa všetky predpisy, ktoré upravujú verejné dávky akokoľvek nazvané (dávky za úradné úkony vo veciach správnych, poplatky, taxy, náhrady a podobne), vyberané za činnosť správnych orgánov podliehajúcu zásadne poplatku podľa § 1. Predpisy o poplatkoch za štátnu arbitráž a ustanovenia medzištátnych smlúv týkajúce sa poplatkov alebo oslobodení od nich zostávajú však nedotknuté.

(2) Zrušujú sa najmä:

1. dosiaľ platné ustanovenia kolkového a taxového zákona č. 401/1840 Sb. zák. súd., nariadenie č. 17/1858 r. z., ktorým sa rozširuje používanie niektorých ustanovení taxového zákona zo dňa 27. januára 1840 na Uhorsko a niektoré iné krajiny, a ustanovenia, ktoré nadobudly moc zákona podľa § 1 zák. čl. XXV/1875 v znení predpisov tento zákon meniacich a doplňujúcich;
2. ustanovenia poplatkového zákona v znení predpisov ho meniacich a doplňujúcich, na Slovensku ustanovenia poplatkových pravidiel v znení predpisov ich meniacich a doplňujúcich, pokiaľ upravujú poplatky za úradné odpisy, za úradné overenie odpisov, za overenie pravosti podpisov strán na listinách, za preklady prísažných tlmočníkov, za výťahy a potvrdenia z verejných kníh a registrov;
3. ustanovenia patentu č. 237/1958 r. z., ktorým sa vydáva zákon o ochrane vzoriek a modelov pre priemyslovú výrobu, v znení predpisov tento zákon meniacich a doplňujúcich, pokiaľ upravujú taxy vo veciach ochrany vzoriek;
4. ustanovenie čl. XI ods. 3 zákona č. 16/1872 r. z., ktorým sa ustanovuje nové zriadenie miery a váhy, a predpisy podľa neho vydané;

5. ustanovenia zákona č. 19/1890 r. z., o ochrane známok, v znení predpisov tento zákon meniacich a doplňujúcich, pokiaľ ide o taxy vo veci ochrany známok;
6. ustanovenia § 5 zákona č. 235/1922 Sb., o novej úprave štatistiky zahraničného obchodu, a predpisy podľa neho vydané;
7. ustanovenia § 10 ods. 5 a 6 a § 12 ods. 3 zákona č. 172/1925 Sb., o letectve, pokiaľ ide o poplatky;
8. zákon č. 225/1925 Sb., o poplatkoch za úradné úkony zastupiteľských úradov Československej republiky, v znení predpisov tento zákon meniacich a doplňujúcich, ako i predpisy vydané na jeho vykonanie;
9. ustanovenia colného zákona č. 114/1927 Sb., týkajúce sa poplatkov a predpisy podľa týchto ustanovení vydané;
10. ustanovenia zákona č. 177/1927 Sb., o pozemkovom katastre a jeho vedení, pokiaľ ide o poplatky a náhrady, ako i predpisy vydané na vykonanie týchto ustanovení;
11. ustanovenia puncového zákona č. 2/1928 Sb., v znení predpisov tento zákon meniacich a doplňujúcich, pokiaľ ide o poplatky, a predpisy o puncových poplatkoch podľa nich vydané;
12. ustanovenie § 3 zákona č. 207/1931 Sb., o skúšaní a označovaní ručných strelných zbraní a o označovaní nábojov, a predpisy podľa neho vydané;
13. zákon č. 30/1938 Sb., o úprave táx za pripustenie ku štátnym skúškam lesníckym a poľovníckym, ako i ustanovenia v ňom citované, pokiaľ upravujú uvedené taxy;
14. ustanovenie § 11 vládneho nariadenia č. 47/1940 Sb., o zdravotno-policajných opatreniach pri dovoze mäsa, mäsových výrobkov a živočíšnych tukov, pokiaľ ide o poplatky za vyšetrenie dovážaného mäsa, mäsových výrobkov a tukov, a príloha D tohto nariadenia v znení vládneho nariadenia č. 352/1940 Sb.;
15. ustanovenia §§ 1, 2 a 4 vládneho nariadenia č. 436/1940 Sb., o poplatkoch za prehliadku jatočných zvierat a mäsa, v znení vyhlášky ministra zdravotníctva č. 78/1946 Sb.;
16. vládne nariadenie č. 458/1940 Sb., a zákon č. 340/1940 Sl. z., o dávkach za úradné úkony vo veciach správnych, ustanovenia § 16 zákona č. 32/1946 Sb., o sjednotení a úprave niektorých poplatkových predpisov, a predpisy podľa neho vydané;
17. ustanovenia § 2 dekrétu prezidenta republiky č. 113/1945 Sb., o úprave, vedení a kontrole zahraničného obchodu, a predpisy podľa neho vydané;
18. ustanovenie § 14 ods. 2 devízového zákona č. 92/1946 Sb., pokiaľ ide o manipulačný a režijný poplatok;
19. ustanovenia § 34 zákona č. 225/1947 Sb., o poľovníctve, a predpisy podľa neho vydané;
20. ustanovenie § 3 ods. 3 zákona č. 82/1948 Sb., o úprave pôsobnosti vo veciach verejného vymeriavania a mapovania, v znení neskorších predpisov, ako i ustanovenie § 3 ods. 2 uvedeného zákona, pokiaľ ide o úhradu skutočných trov alebo poplatkov za práce spadajúce do verejného vymeriavania a mapovania, prevzaté pre iné odbory štátnej a inej verejnej správy;
21. ustanovenia § 24 zákona č. 269/1949 Sb., o matrikách, a predpisy podľa neho vydané;
22. ustanovenia právnych predpisov upravujúce oslobodenie od verejných dávok uvedených v odseku 1.

(3) Zrušuje sa zákon č. 206/1932 Sb., o banských dávkach z kutíšť a z mier, v znení vládneho nariadenia č. 66/1941 Sb.

§ 20.

Tento zákon nadobúda účinnosť dňom, ktorý určí minister financií nariadením; vykoná ho minister financií po dohode so zúčastnenými členmi vlády.

Gottwald v. r.

Dr. John v. r.

Zápotocký v. r.

Kabeš v. r.

Vydavateľ Zbierky zákonov Slovenskej republiky a prevádzkovateľ právneho a informačného portálu Slov-Lex dostupného na webovom sídle www.slov-lex.sk je Ministerstvo spravodlivosti Slovenskej republiky, Župné námestie 13, 813 11 Bratislava, tel.: 02 571 01 000, e-mail: helpdesk@slov-lex.sk.